

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
 професор Ю. С. Гринчук
« 18 » грудня 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ СЕКТОРОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УЗИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Виконав: Злоба Віктор Валерійович
прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Керівник: доцент Коваль Надія Володимирівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Арбузова Тетяна Василівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Злоба Віктор Валерійович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджую

гарант ОПП «Менеджмент»

 професор Ю. С. Гринчук

«19» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Злобі Віктору Валерійовичу

Тема: «Регіональні особливості управління сільським сектором в сучасних умовах (за матеріалами Узинської міської територіальної громади Київської області)»

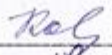
Перелік питань, що розробляються в роботі: розглянути організаційну структуру та нормативно-правове забезпечення управління сільським сектором регіону; описати принципи та механізм управління; проаналізувати особливості розвитку та управління сільським сектором Київської області та Узинської територіальної громади; обґрунтувати напрями удосконалення управління сільським сектором регіону.

Вихідні дані: законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють функціонування сільського сектору; система документів, які визначають регіональну політику; організаційно-розпорядчі документи регіональних органів влади та місцевого самоврядування; матеріали Державної служби статистики України; монографічна література та публікації у періодичних виданнях з проблеми дослідження; інформаційні ресурси мережі Internet.

Календарний план виконання роботи

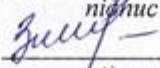
Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник

підпис

доцент Н. В. Коваль

Здобувач

підпис

В. В. Злоба

Дата отримання завдання «20» грудня 2022 року

РЕФЕРАТ

Злоба В. В.

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ СЕКТОРОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УЗИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Досліджено сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів управління сільським сектором регіону.

Використано методи: аналізу та синтезу, теоретичного узагальнення, групування, абстрактно-логічний, статистико-економічний, графічний.

Доведено, що саме регіональні управлінські структури, поєднуючи законодавчо-правовий, економічний та територіально-господарський механізми управління та володіючи більшою інформацією про ситуацію на місцях, мають можливість забезпечити економічно ефективну регіональну систему аграрного господарювання та розвиток села.

Визначено основні принципи, методи, інструменти та підходи до управління сільським сектором регіону.

Проаналізовано проблеми розвитку сільського сектору Київської області та Узинської міської ТГ.

Обґрунтовано необхідність інклюзивного сільського розвитку та розвитку аграрного консалтингу як напрямів удосконалення управління сільським сектором регіону. Узагальнено актуальні напрямки інформаційно-консультативної підтримки розвитку сільського сектору та згруповані за окремими вимірами заходи щодо інклюзивного сільського розвитку в Узинській міській ТГ.

Кваліфікаційна робота магістра містить 74 сторінки комп'ютерного тексту, 10 таблиць, 14 рисунків, список використаних джерел із 54 найменувань, додатки.

Ключові слова: сільський сектор, регіон, управління, інклюзивний розвиток, аграрний консалтинг.

ANNOTATION

Zloba Viktor

REGIONAL FEATURES OF THE RURAL SECTOR MANAGEMENT IN MODERN CONDITIONS (BASED ON THE MATERIALS OF THE UZYN URBAN LC KYIV REGION)

This thesis researches theoretical, methodological, and practical aspects of managing the region's rural sector.

Applied methods include analysis and synthesis, theoretical generalization, grouping, abstract-logical, statistical-economic, and visual.

This thesis proves that regional management structures, combining legislative, economic, and territorial-economic management mechanisms and possessing more information about the situation on the ground, can ensure an economically efficient regional system of agrarian management and rural development.

It defines the main principles, methods, tools, and approaches to managing the rural sector of the region.

It analyses the problems of the development of the rural sector of the Kyiv region and the Uzyn urban LC.

It substantiates the need for inclusive rural development and the development of agrarian consulting to improve the management of the rural sector in the region. It summarises the relevant informational and advisory support directions for developing the rural sector. It groups measures for inclusive rural development in the Uzyn urban LC by individual dimensions.

The master's thesis contains 74 pages of computer text, 10 tables, 14 figures, a list of used sources of 54 names, and appendices.

Keywords: rural sector, region, management, inclusive development, agrarian consulting.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ СЕКТОРОМ РЕГІОНУ.....	6
1.1. Організаційна структура управління сільським сектором регіону.....	6
1.2 Нормативно-правове забезпечення управління сільським сектором регіону.....	11
1.3. Принципи та механізм управління сільським сектором регіону....	20
Висновки до розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СТАНУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ СЕКТОРОМ РЕГІОНУ.....	28
2.1. Аналіз розвитку сільського сектору Київської області та Узинської міської територіальної громади.....	28
2.2. Особливості управління сільським сектором Київської області та Узинської міської територіальної громади.....	37
Висновки до розділу 2.....	44
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМ СЕКТОРОМ РЕГІОНУ.....	49
3.1. Агроконсалтинг як інструмент підвищення ефективності аграрного сектору та розвитку сільських територій.....	49
3.2. Перехід до інклюзивного типу сільського розвитку.....	55
Висновки до розділу 3.....	65
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	75
ДОДАТКИ.....	81

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Россоха В., Плотнікова М. Розвиток сільських територій України в умовах децентралізації управління: стан, проблеми, перспективи. *Економічний дискурс*. 2018. Вип. 4. С. 41–53.

2. Дубініна М. В., Ксьонжик І. В. Особливості системи управління інституціонально-структурними трансформаціями в аграрному секторі економіки. *Сучасна парадигма публічного управління* : матеріали I міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 17–18 жовт. 2019 р.). Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. С. 245–248.

3. Публічне управління сільськими територіями України : навч. посібник / за ред. А. П. Савкова, М. К. Орлатого, М. І. Кучера; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : Фенікс, 2016. 336 с.

4. Про засади державної регіональної політики : Закон України № 156–VIII від 05.02.2015 р. (в редакції від 21.07.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156–19#Text>

5. Сільський сектор Київської області в умовах суспільних трансформацій : колективна монографія / Даниленко А. С. та ін. Біла Церква : БНАУ, 2020. 310 с.

6. Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектору в системі забезпечення економічної безпеки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

7. Войтик О. Є. Інституційне забезпечення державного управління регіональним розвитком. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 1(52). С. 1–8.

8. Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України : Постанова КМУ № 460 від 30.06.2015 р. (редакція від 22.09.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460–2015–%D0%BF#n8>

9. Деякі питання діяльності центральних органів виконавчої влади : Постанова КМУ № 124 від 17.02.2021 р. (редакція від 15.11.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-2021-%D0%BF#n11>

10. Мошак О. В., Йовбак О. В., Федоричко Л. О. Регіональна політика розвитку аграрної сфери. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. С. 658–662.

11. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В., Вихор М. В. Система інституційного забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики в Україні: проблеми та напрями удосконалення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 7. С. 23–30.

12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 280/97–ВР від 21.05.1997 р. (редакція від 03.08.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

13. Розвиток аграрного сектору економіки в умовах четвертої технологічної революції : монографія / Юхименко П. І., Шуст О. А., Димань Т. М. та ін.; за заг. ред. д. е. н., професора О. А. Шуст. Біла Церква, БНАУ, 2023. 568 с.

14. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві : Закон України № 400–ХІІ від 17.10.1990 р. (в редакції від 04.11.2018 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-12#Text>

15. Федосєєва Г. С. Система формування та реалізації пріоритетів регіональної соціально-економічної політики сільського розвитку України. *Механізм регулювання економіки*. 2018. №1. С. 62–72.

16. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України № 1877–ІV від 24.06.2004 р. (в редакції від 26.10.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>

17. Про схвалення Концепції розвитку сільських територій : Розпорядження КМУ № 995–р від 23.09.2015 р. (в редакції від 15.12.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80#Text>

18. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Нормативно-правове забезпечення публічного управління розвитку сільських територій та агропромислового сектора в Україні. *Проблеми економіки*. 2018. № 4 (38). С. 93–104.

19. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектора економіки на період до 2022 року : Розпорядженням КМУ № 1437–р від 30.12.2015 р. (в редакції від 17.04.2019 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80#Text>

20. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова КМУ № 179 від 03.03.2021 р. (в редакції від 04.05.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25>

21. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій : Розпорядження КМУ № 489–р від 19.07.2017 р. (в редакції від 11.05.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/489-2017-%D1%80#Text>

22. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В. Нормативно-правове забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 9–15.

23. Вихор М. В., Коваль Н. В., Шемігон О. І. Програмно-цільовий підхід у процесі забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 3–9.

24. Регіонально-адміністративний менеджмент : навч. посібник / за ред. д-ра філос. наук, проф. В. Г. Воронкової. Київ : ЦУЛ, 2019. 352 с.

25. Надвигинський С. А. Економічний розвиток аграрної сфери України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Миколаїв, 2019. 515 с.

26. Сільське господарство України 2021 : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2022. 220 с.

27. Сільське господарство України 2017 : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 245 с.

28. Манойленко М. В. Особливості національної аграрної політики щодо скорочення регіональних диспропорцій в умовах децентралізації. *БІЗНЕС-НАВІГАТОР*. 2016. № 2(39). С. 101–105.

29. Лопатинський Ю. М., Кифяк В. І. Розвиток аграрного сектора національної економіки на інституційних засадах : монографія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2014. 248 с.

30. Жабинець О. Й. Переваги функціонування в Україні агрохолдингових компаній. *Сучасні тенденції розвитку світової економіки* : матеріали X міжнар. наук.-практ. конф. Харків: ХНАДУ, 2018. С. 296–297.

31. Жабинець О. Й. Загрози функціонування в Україні агрохолдингових компаній та основні напрями їх нейтралізації. *Регіональна економіка*. 2018. № 3. С. 97–104.

32. Населення України 2021 : демографічний щорічник. Київ : Державна служба статистики України, 2022. 187 с.

33. Пономаренко О. О. Сучасні особливості соціально-демографічних процесів в сільській місцевості Київської області. *Молодь – аграрній науці і виробництву* : Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 14 квіт. 2023 р.). Біла Церква : БНАУ, 2023. С. 149–152.

34. Розподіл постійного населення України за статтю та віком на 1 січня 2022 року : статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2022. URL : <https://www.ukrstat.gov.ua/>

35. Чопенко В. М. Демографічні проблеми українського села в контексті бюджетної політики держави та шляхи їх вирішення. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2017. Вип. 1. С. 227–232.

36. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Узинської міської територіальної громади на 2022–2024 роки. Узин, 2021. 45 с.

37. Стратегія розвитку Узинської міської об'єднаної територіальної громади на період до 2025 року. Узин, 2018. 76 с.

38. Гринчук Ю. С., Коваль Н. В., Вовкотруб Я. В. Впровадження механізму екологічного менеджменту в систему управління територіальних громад. *Ефективна економіка*. 2023. № 9. URL : <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2153/2180>

39. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-XIV від 09.04.1999 р. (редакція від 03.08.2023 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

40. Про затвердження Положення про управління агропромислового розвитку Київської обласної державної адміністрації : Розпорядження Київської обласної військової адміністрації № 725 від 28.07.2023 р. URL : https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2023/08/polozhennya-pro-uapr_2023-1-1.pdf

41. Про затвердження Положення про департамент регіонального розвитку Київської обласної державної адміністрації : Розпорядження Київської обласної військової адміністрації № 367 від 31.07.2020 р. URL : <https://koda.gov.ua/normdoc/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-depar-36/>

42. Офіційний веб-сайт Київської обласної військової адміністрації. URL : <https://koda.gov.ua/>

43. Стратегія розвитку Київської області на 2021–2027 роки : Рішення Київської обласної ради № 789-32-VII від 19.12.2019 р. (зі змінами від 15.10.2020 № 930-36-VII). URL : <https://koda.gov.ua/kiivshhina/rozvytok-regionu/strategiya-rozvytku/>

44. План заходів з реалізації у 2021–2023 роках Стратегії розвитку Київської області на 2021–2027 роки : Рішення Київської обласної ради № 858-35-VII від 22.06.2020 (зі змінами від 24.12.2020 № 048-01-VIII). URL : <https://koda.gov.ua/kiivshhina/rozvytok-regionu/strategiya-rozvytku/>

45. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Київської області на 2023 рік : Рішення Київської обласної ради № 474-15-VIII від 23 грудня 2022 року. URL : <https://koda.gov.ua/kiivshhina/rozvytok-regionu/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/>

46. Комплексна програма розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2021–2023 роки «Дієвий аграрій – успішна громада» : Рішення Київської обласної ради № 037-01-VIII від 24.12.2020 (зі змінами від 21.03.2023 № 529-16-VIII). URL : <https://kievvlad.com.ua/project/resources/attachments/ee87eq1Z.pdf>

47. Статут Узинської міської об'єднаної територіальної громади. Узин, 2018. 85 с.

48. План реалізації Стратегії розвитку Узинської об'єднаної територіальної громади на період 2019–2025 роки. Узин, 2019. 67 с.

49. Щодо державної підтримки розвитку сільськогосподарського дорадництва в Україні. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/schodo-derzhavnoi-pidtrimki-rozvitku-silskogospodarskogo-doradnictva-v>

50. Коваль І. В. Агроконсалтинг як інструмент підвищення ефективності аграрного сектора та розвитку сільських територій Західного регіону України. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2013. Вип. 6(104). С. 281–291.

51. Коваль Н. В. Сільськогосподарське дорадництво в Україні: сутність, проблеми та перспективи розвитку. *Агросвіт*. 2022. № 21. С. 36–43.

52. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність : Закон України № 1807-IV від 17.06.2004 р. (редакція від 09.12.2012 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1807-15#Text>

53. Микола Сольський назвав ключові програми підтримки агросектору у 2023 році. URL : <https://minagro.gov.ua/news/mikola-solskij-nazvav-klyuchovi-programi-pidtrimki-agrosektoru-u-2023-roci>

54. Інклюзивний сільський розвиток в Україні : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України О. М. Бородіної ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2020. 257 с.